

Dosarul nr. 2ra-507/21

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud. V. Robu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Corcenco, D. Stănilă, D. Corolevschi)

ÎNCHEIERE

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Tuceac Ivan, reprezentat de avocatul Caisîn Valentin,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Agarista Agricola” împotriva lui Tuceac Ivan cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de către Tuceac Ivan, reprezentat de avocatul Caisîn Valentin și a fost menținută hotărârea din 20 februarie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central,

constată:

La data de 02 decembrie 2019 SRL „Agarista Agricola” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Tuceac Ivan cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că în sezonul agricol 2018 a livrat către SRL „Tip-Agro” în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 18-522 din 10 aprilie 2018, produse de uz fitosanitar în sumă de 226 855,64 de lei, cantitatea, sortimentul și prețurile acestora fiind indicate în facturile fiscale, care sunt parte integrantă a contractului. În vederea garantării obligației principale, pârâțul Tuceac Ivan, în calitate de fidejutor, a semnat contractul de fidejusiune nr. 18-12 din 10 aprilie 2018. Astfel, potrivit pct. 2.2 din contract, fidejutorul s-a obligat față de creditor să plătească datoria debitorului care va izvorî din contractul de vânzare-cumpărare nr. 18-522 din 10 aprilie 2018, în cazul în care debitorul nu o va achita până la 25 noiembrie 2018.

A susținut că la 20 iunie 2018, SRL „Tip-Agro” a fost declarată insolubilă, ulterior, a intrat în procedura planului, care presupune stingerea treptată a datoriilor. Dat fiind faptul că, cheltuielile în sumă de 226 855,64 de lei au fost efectuate de către debitorul insolubil pentru obținerea producției din anul 2018, administratorul insolvabilității le-a recunoscut drept cheltuieli curente. La data de 19 octombrie 2018, a semnat cu administratorul autorizat al SRL „Tip-Agro”, Daniela Ciobanu, un acord de împăcare, prin care ultimul a recunoscut existența datoriei în sumă de 226 855,64 de lei și s-a obligat să o achite benevol în două rate: 110 000 de lei până la 31 decembrie 2018 și 106 855,64 lei până la 31 decembrie 2019. Totodată, reclamanta era gata să ofere o reducere de 10 000 de lei, în cazul în care debitorul respectă termenele de plată.

A afirmat că până la depunerea acțiunii, SRL „Tip-Agro” a achitat doar suma de 54 291,09 lei, datoria restantă constituind 172 564,55 de lei.

SRL „Agarista Agricola” a menționat că la 30 septembrie 2019 administratorul autorizat al SRL „Tip-Agro” a notificat toți creditorii că prin încheierea din 08 iulie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni s-a decis trecerea imediată în procedura falimentului simplificat a debitorului SRL „Tip-Agro”.

A notat că la 22 octombrie 2019 a notificat fidejutorul despre neexecutarea obligației garantate și incapacitatea de plată a debitorului, solicitând în termen de 10 zile să achite datoria garantată. Pârâtul a recepționat notificarea la 24 octombrie 2019, însă nu a achitat datoria acumulată.

Reclamanta a declarat că potrivit pct. 3.1 lit. c) din contractul de fidejusiune, în cazul neexecutării în termen a obligațiilor de plată, fidejutorul va fi obligat la plata unor penalități în sumă de 0,5 % pentru fiecare zi de întârziere. Întrucât ultimul termen de plată pe contractul principal a fost pe 25 noiembrie 2018, iar, fidejutorul a fost notificat la 24 octombrie 2019, fiindu-i acordat termen de 10 zile, consideră că este în întârziere cu 20 de zile, fiind calculate penalități în sumă de 17 256,45 lei.

SRL „Agarista Agricola” a solicitat încasarea de la Tuceac Ivan a datoriei în sumă de 172 564,55 de lei, a penalității în sumă de 17 256,45 de lei și a taxei de stat în sumă de 5694,63 de lei.

Prin hotărârea din 20 februarie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, acțiunea a fost admisă integral și s-a încasat de la Tuceac Ivan în beneficiul SRL „Agarista Agricola” datoria care constă din: suma garantată în baza contractului de fidejusiune în mărime de 172 564,55 de lei și penalitatea în sumă de 17 256,45 de lei, în total 189 821 de lei și taxa de stat în sumă de 5694,63 de lei.

La 16 martie 2020 Tuceac Ivan, reprezentat de avocatul Caisîn Valentin, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii din 20 februarie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă integral ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Tuceac Ivan, reprezentat de avocatul Caisîn Valentin și a fost menținută hotărârea din 20 februarie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că instanța de fond corect a interpretat circumstanțele cauzei și just a aplicat normele de drept material și procedural, adoptând o soluție legală și întemeiată în acest sens de admitere a acțiunii înaintate.

Instanța de apel nu a reținut argumentul apelantului precum că termenul de scadență a datoriei urmează să fie apreciat conform acordului de împăcare încheiat la data de 31 decembrie 2019 între SRL „Agarista Agricola” și SRL „Tip-Agro”. Or, conform art. 45 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, creanțele neajunse la scadență se consideră scadente din momentul intentării procesului de insolvență. Astfel, prin încheierea din 08 iulie 2019 s-a dispus trecerea imediată în procedura falimentului simplificat a debitorului SRL „Tip-Agro”, prin urmare, din această dată datoriile au ajuns la scadență.

Cu privire la invocarea imposibilității de subrogare în drepturile creditorului și încetarea fidejusiunii pe acest temei din cauza falimentului SRL „Tip-Agro” și radierii din Registrul de Stat al persoanelor juridice, instanța de apel a menționat că în contractul de fidejusiune, cu excepția pct. IV cu privire la neexecutarea contractului datorită forței majore, nu sunt prevăzute cazuri de încetare a fidejusiunii. Astfel, în conformitate cu art. 1648 din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), fidejutorul are dreptul la restituire în regres și se subrogă în drepturile creditorului în măsura în care a executat obligația rezultată din fidejusiune. Din această normă rezultă că legea a instituit un drept al fidejutorului la restituire prin regres și nu o condiție de valabilitate a fidejusiunii, contractul de fidejusiune fiind valabil și executoriu.

Totodată, instanța de apel a indicat că prevederile Codului civil stabilesc expres cazurile când fidejusiunea încetează, circumstanțe ce nu au fost întrunite în speță.

La data de 05 ianuarie 2021 Tuceac Ivan, reprezentat de avocatul Caisîn Valentin, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă integral ca neîntemeiată.

În motivarea recursului s-a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei de apel.

Reprezentantul recurentului a indicat că obligația debitorului principal SRL „Tip-Agro” față de SRL „Agarista Agricola” s-a stins în legătură cu radierea primului din Registrul de stat al persoanelor juridice, or, odată cu pierderea capacității de folosință, persoana juridică nu mai există ca subiect de drept. În consecință, conform art. 643 alin. (4) din Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019), în cazul stingerii obligației principale, fidejusiunea, gajul și alte drepturi accesorii încetează în măsura în care nu subzistă interese justificate ale terților.

Consideră că instanța de fond a încălcat normele de drept procedural, or, deși la data depunerii acțiunii debitorul SRL „Tip-Agro” nu a fost radiat din Registrul

persoanelor juridice, totuși acesta nu a fost atras în proces, fiind încălcat astfel dreptul fidejursorului de a fi subrogat în drepturile pe care creditorul le avea față de debitor.

A menționat că instanțele ierarhic inferioare au pronunțat hotărâri nemotivate, niciun argument al recurentului nu a fost examinat. Astfel, a invocat prevederile art. 135 alin. (6) din Legea insolvenței, care stipulează expres că prin încetarea procesului, debitorul se descarcă de obligațiile pe care le avea înainte de intrare în procedura falimentului, cu excepția cazului când este tras la răspundere subsidiară în modul prevăzut de lege, însă, instanțele nu s-au expus asupra acestuia argument și au ignorat prevederile invocate.

A notat că în speță este imposibilă subrogarea fidejursorului în drepturile creditorului față de debitorul SRL „Tip-Agro”, deoarece în cazul în care fidejursorul va executa obligația principală, acesta va fi în imposibilitate în ordine de regres să valorifice ulterior creanța din contul patrimoniului debitorului, care este în stare de insolvență și nu dispune de bunuri.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 22 octombrie 2020.

Decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa recurentului și a avocatului Caisin Valentin la 03 decembrie 2020 (f.d. 177), fiind recepționată la 08 decembrie 2020, fapt confirmat prin semnăturile pe avizele de recepție (f.d. 179-180).

Astfel, recursul, declarat la data de 05 ianuarie 2021, este în termen.

La 24 februarie 2021, copia recursului declarat de Tuceac Ivan, reprezentat de avocatul Caisin Valentin, a fost expediată în adresa intimă SRL „Agarista Agricolă”, cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 212).

La data de 17 martie 2021 SRL „Agarista Agricolă” a depus referința, solicitând respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, pe care le consideră legale și întemeiate.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Tuceac Ivan, reprezentat de avocatul Caisin Valentin, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Tuceac Ivan, reprezentat de avocatul Caisîn Valentin, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Tuceac Ivan, reprezentat de avocatul Caisîn Valentin, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Tuceac Ivan, reprezentat de avocatul Caisîn Valentin, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic